

Söderköpings kommun

IT-infrastrukturprogram för Söderköpings kommun

avseende perioden 2011 – 2015

Innehållsförteckning

Innehåll

1	Bakgrund	3
1.1	Allmän utveckling sedan det senaste programmet	3
1.2	Kommunens organisation för bredbandsfrågor	4
2	Kommunens vision för programmets slutdatum	5
2.1	Generell vision och syfte	5
2.2	IT-vision	6
2.3	Målsättningar under programperioden	6
3	Målnät.....	7
3.1	Funktion kopplad till kundgrupp	7
3.2	Kommunens prioritering avseende geografiska områden	7
3.2.1	Öppenhet och konkurrens.....	8
3.3	Regionnät och samarbete.....	8
3.3.1	Övriga kommuner i Östergötland.....	8
4	Principer för utbyggnad och nyttjande av kommande nät.....	9
4.1	Ansvar och roller	9
4.2	. Prisstruktur.....	9

1 Bakgrund

Detta är det tredje IT-infrastrukturprogrammet som upprättas av Söderköpings Kommun. Det första programmet skrevs år 2002 och en uppdatering gjordes 2004 inför etapp 2 av Skanovas bredbandsutbyggnad. Mycket har förändrats sedan dess. Kommunernas roll på bredbandsmarknaden har alltmer klarnat och detta tillsammans med den utveckling som har skett på bredbandsmarknaden samt signaler från svenska staten och EU, är basen för detta program.

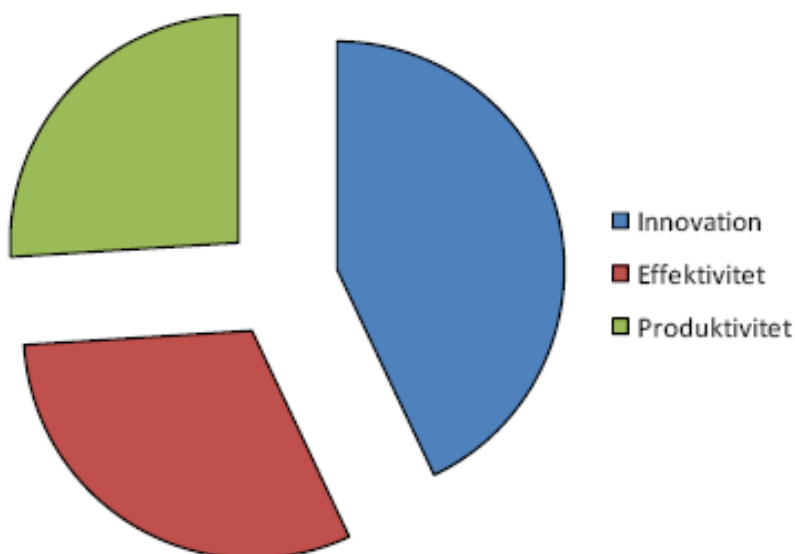
Kommunen står inför nya avvägningar och avgöranden angående IT-infrastrukturen i kommunen på grund av nya och förändrade användningsområden, ökade kapacitets- och säkerhetskrav samt kopparnätets osäkra framtid. Därför föreligger denna nya version av programmet. Det ska ligga till grund för beslut om inriktning och utbyggnad under åren 2011 – 2015.

Hela det målnät som beskrevs i tidigare program har blivit byggt. Detta program visar vilka förbättringar av bredbandsläget som kan komma att göras och under vilka förutsättningar detta i så fall ska ske.

1.1 Allmän utveckling sedan det senaste programmet

Användningen av tjänster som distribueras via IT-infrastruktur har ökat explosionsartat de senaste åren och ingenting tyder på att den utvecklingen kommer att stagnera under den närmaste tiden. Allt fler människor allt högre upp i åldrarna använder Internet dagligen och inom allt fler områden.

I PTS "Bredbandskartläggning 2009" finns en genomgång av bredband som drivkraft för värdeskapande. Man talar om tre huvudsakliga värdeskapande mekanismer, nämligen produktivitetsvinster (att göra saker på rätt sätt), effektivitetsvinster (att göra rätt saker) och slutligen innovationsförmåga (att göra helt nya produkter, processer och metoder).

Det visar sig att även om produktivitetsvinsterna är de mest påtagliga, så står de bara för 25 % av det samhällsekonomiska värdeskapandet. Effektivitetsvinsterna står för 30 % och innovation för hela 45 % av värdeskapandet. Denna redovisning visar hur viktiga de nya produkter och tjänster som är en följd av IT-utvecklingen är för samhällsutvecklingen.

Bredbandsanvändningen har en påverkan på alla branscher och inverkar positivt på hela samhällsekonomin och samhällets totala välfärd. Att utveckla ett områdes IT-infrastruktur innebär att man hjälper till att höja områdets bidrag till en ökad bruttonationalprodukt. Ett område som däremot inte får sin IT-infrastruktur utvecklad kommer att stagnera och bli ointressant både som bostadsområde och för etablering av näringsverksamhet.

Kopplat till de nya tjänsternas ökade användning är också ett allmänt ökat kapacitetsbehov när allt fler är uppkopplade allt längre tid på dygnet. Numera är strömmande tjänster (video, TV, musik) mycket vanliga och de gör att kraven på kapacitet ökar i näten. En mycket viktig fråga är därför hur framtidens IT-infrastruktur ska göras framtidssäker och klara morgondagens behov.

I Söderköping finns ett datanät för intern kommunikation mellan förvaltningar och kommunal verksamhet.

Inom ett antal enheter inom kommunen pågår åtgärder för att utvidga sin verksamhet mot Internet. Detta förenar de ökade kraven från allmänheten vad gäller service med kommunens önskan att minska den interna belastningen. Allmänhetens ökade krav medför också större behov att på i stort sett alla kommunala verksamhetsställen komma åt de tekniska och administrativa verksamhetssystem som kommunpersonalen använder. Ett sådant utökat användande kräver en omfattande utbyggnad av nätet.

Verksamheterna i Söderköpings kommun har anslutning till kommunens förvaltningsnät av varierande kvalitet. Flera av dem försörjs med s.k. TER-förbindelser. Behovet av ökad kapacitet växer och därmed är det önskvärt med fiberutbyggnad till så många verksamheter som möjligt.

1.2 Kommunens organisation för bredbandsfrågor

Kommunfullmäktige fattar övergripande beslut vad avser infrastruktur- och budgetfrågor. Kommunstyrelsen har ansvar för att utveckla IT-verksamheten i kommunen.

Kommunen ser utvecklingen av IT infrastruktur som en del i samhällsbyggnaden och den har samma vikt som utvecklingen av andra infrastrukturer såsom vägar, el, VA mm.

2 Kommunens vision för programmets slutdatum

2.1 Generell vision och syfte

Kommunens vision är:

Söderköping är en av landets mest åtråvärda kommuner att uppleva, leva och verka i. Småskalighet, närhet och kvalitet ger oss en stark egen position i den expansiva fjärde storstadsregionen.

Visionen för programmet är att åtgärderna som beskrivs i det möjliggör för kommunen att med egna insatser och genom ett regionalt samarbete göra IT-infrastrukturen till ett naturligt verktyg för boende och näringsliv i kommunen.

IT-infrastrukturprogrammet skall stödja och främja dessa visioner. Programmet ska även vara i enlighet med de formuleringar kring IT-infrastruktur som finns i Östgötaregionens regionala utvecklingsprogram (RUP) och det regionala insatsprogrammet för infrastruktur och kommunikationer. Där nämns några viktiga punkter för IT-infrastrukturens utveckling till 2020. Bland annat nämns att kapaciteten inte skall utgöra ett hinder för att tillgodose de behov av elektroniska kommunikationer som såväl näringsliv och offentlig verksamhet som enskilda kan ha. Användning av IT skall vara möjlig för alla, oberoende av var i regionen man bor eller verkar och hindrande kunskapsklyftor skall ha kunnat överbryggas. Användning av IT skall på ett optimalt sätt ha tagits tillvara för utveckling och effektivisering av såväl näringsliv som offentlig verksamhet i regionen.

I programmet ska kommunen beskriva vad som är gjort hittills och vad som ska göras framöver för att visionerna skall kunna förverkligas. Kommunen ser tillgång till bredband som ett kraftfullt verktyg i arbetet att utveckla kommunen, företagen och enskilda personer. Genom att beskriva ett målnät, d.v.s. en bild av hur IT-infrastrukturen kommer att se ut om fem år, blir det möjligt att åstadkomma prioritering, samordning, kostnadsbesparing och därmed ett bättre nät.

Syftet med programmet är att skapa ett strukturerat angreppssätt för att hantera kommunens engagemang inom IT-infrastrukturområdet. Kommunen är genom sitt eget nätägande en marknadsaktör och därigenom är det viktigt att klargöra vilka intentioner som kommunen har och hur kommunen ska agera på bredbandsmarknaden.

Detta program är ett strategi- och policydokument och ska inte lösa teknikfrågor av detaljkaraktär, finansieringsfrågor eller upphandlingsfrågor. Programmet behandlar IT-infrastruktur på samma strategiska sätt som övriga långsiktiga frågor hanteras i kommunal översiktsplanering.

Kommunens IT-infrastrukturpolicy är att skapa förutsättningar som gör det möjligt för marknaden att erbjuda högkvalitativa bredbandstjänster till företag och privatpersoner som finns inom Söderköpings kommun. Detta ska göras genom att verka för att det finns ett öppet, kraftfullt nät som under programmets löptid klarar det förväntade behovet av kommunikation som offentlig service, företag och hushåll ställer. Nätet ska hålla hög driftssäkerhet och ha låga driftkostnader.

2.2 IT-vision

En nationell vision kan hämtas från Bredbandskartläggningen:

- Sverige ska ha bredband i världsklass, vilket i regeringens bredbandsstrategi definieras som 100 Mbit/s till 40 % av hushållen 2015 och till 90 % av hushållen år 2020

Flera samarbeten pågår mellan kommunerna i Östergötland när det gäller regional IT-infrastruktur. Grunden till dessa aktiviteter är att varje kommunalt bredbandsnät är för litet för att i längden klara sig självt. Vanliga samarbetsfrågor är drift och underhållsfrågor, att bredda tjänsteutbudet i näten med mera. Kan man hjälpas åt med det kan man stärka regionens konkurrenskraft generellt. Alla samarbeten av den här typen förutsätter att IT-infrastrukturen är stabil och framtidssäker samt väl utbyggd både inom varje deltagande kommun och mellan kommunerna.

2.3 Målsättningar under programperioden

Kommunens övergripande mål för detta programs tidsperiod är att:

- Utbyggnaden av IT-infrastruktur ska fokusera på byggnation av fiberbaserade bredbandsnät eftersom denna teknik är en grundförutsättning för såväl fasta som mobila bredbandsnät i framtiden.
- Kommunen ska vara aktiv och i största möjliga mån bistå bredbandsleverantörerna vid planering och utbyggnad av bredbandsnät. Genom en aktiv dialog och samverkan med bredbandsleverantörerna är förväntningen att utbyggnaden i tätorterna ska följa prioriteringar och viljeinriktningar i kommunens översiktsplaner
- Kommunen ska verka för att tillgången till fiberbaserad IT-infrastruktur i största möjliga mån säkerställs vid nyexploatering av bostads-, och industriområden.
- Kommunen ska verka för att de bredbandsnät som byggs i kommunen är öppna för alla bredbandsleverantörer. I de fall kommunen är medfinansiär är detta ett krav. Kommunen ska verka för att bredbandsleverantörerna ska kunna erbjuda bredbandstjänster till konsumenterna på lika villkor. Det ökar mångfalden och främjar konkurrensen. Bredbandsnäten som byggs ska vara framtidssäkra. Det innebär att de ska ha egenskaper för att inom överskådlig framtid tillgodose både befintliga och framtida behov av kapacitet och tillgänglighet
- Kommunen ska i tillämpliga delar hjälpa samfälligheter, byalag och andra typer av föreningar att söka bidrag för utbyggnad av områdesnät samt bistå med stöd i den omfattning som det är tillämpligt vid planering och byggnation av bredbandsnät inom deras område.

3 Målnät

3.1 Funktion kopplad till kundgrupp

I kommunens huvudort där det finns ett intresse från marknadens aktörer att ansluta företag och hushåll till fiberbaserade bredbandsnät, anser kommunen att marknadskrafterna ska råda. Däremot är bedömningen att den rådande situationen på landsbygden kommer att ställa krav på att kommunen tar ett större ekonomiskt ansvar för att säkerställa tillgången till bredband i dessa områden. Inom ramen för detta program avser därför kommunen att medfinansiera utbyggnaden av fiberbaserade stamnätlinjer, ortssammanbindande nät till ett flertal serviceorter och kommungränser på landsbygden.

Genom denna satsning är avsikten att på sikt erbjuda hushåll och företag utmed stamnätslinjerna möjligheten att få tillgång till fiberbaserade bredbandsnät, att stimulera utbyggnaden av fler master för mobilt telefoni och bredband i berörda områden, samt att underlätta en framtidssäker bredbandsuppkoppling för kommunal verksamhet.

Vid byggnad av ortssammanbindande nät bör hänsyn tas till var efterfrågan från så kallade byanät finns. Sådana lokalt anlagda nät kan anslutas till strategiskt placerade överlämningspunkter längs med de ortssammanbindande sträckorna så att även boende utanför tätorterna får möjlighet att nå av fiberutbyggnaden.

För kommundelar som inte ligger väl till för utbyggnad med fiberbaserade förbindelser bör ett mobilnät med hög kapacitet (mobiloperatörernas utbyggnad av 4G med frekvenser i 800 MHz-området) kunna utgöra ett alternativ. Särskilt på skärgårdens mindre öar lär detta bli det enda realistiska sättet att få vettig bredbandsaccess. Endast på Norra Finnö finns en sådan koncentration av bebyggelse att fiberbaserat bredband kan bli realistiskt.

3.2 Kommunens prioritering avseende geografiska områden

En kombination av bra boendemiljö till rimliga kostnader, goda kommunikationer med möjlighet till bra IT-infrastruktur kan bidra till att motivera bosättning i områden som idag drabbas av utflyttning. Det finns därför goda skäl att göra en prioritering av orter och områden. Framför allt för att sådana prioriteringar ligger till grund för ansökningar om stödmedel både från staten och från EU. Möjligheterna att få extern finansiering kan alltså vara helt beroende av att en prioritering görs.

Prioritering av områden baseras på nedanstående rangordnade faktorer. Även om en ort uppfyller ett kriterium högt upp i listan är det ändå en total sammanvägning av alla punkterna nedan som avgör den slutliga prioriteringen mellan orterna. Flera av följande punkter behöver vara uppfyllda för att prioriteras.

1. Den övergripande principen är att alla hushåll och företag ska ha möjlighet att ansluta sig till någon form av bredband.
2. Områden med relativt många hushåll och företag prioriteras före ett område med färre.
3. Ett område med många hushåll och företag som vill investera i bredband, kommer att prioriteras före ett område där få är intresserade.

4. Om det finns kommunal verksamhet i ett visst område kommer dess prioritet att höjas. På motsvarande sätt kommer områden som är speciellt rikt på näringsdrivande verksamhet att få en högre prioritet.
5. Närheten till befintlig IT-infrastruktur och kostnaden för att bygga det aktuella bredbandsnätet kan också komma att styra ett områdes prioritet.
6. Möjligheterna att i samverkan med angränsande kommuner söka statlig finansiering.

Kommunen verkar tillsammans med Länsstyrelsen för att få till mer ortssammanbindande nät med extern finansiering. Inget sådant nät kommer att byggas enbart med egna medel. Extern finansiering kan vara delad mellan flera kommuner som kan jobba tillsammans på sträckor som har betydelse för båda kommunerna. Prioriteringarna ligger till grund för ansökningar om stödmedel både från staten och från EU.

3.2.1 Öppenhet och konkurrens

Den affärsmodell som eftersträvas i Söderköping bygger på att nätet är öppet och operatörsneutralt. Det innebär att alla kunder som vill kan bli inkopplade om det bara finns ekonomiskt rimliga förutsättningar och att alla operatörer har tillgång till nätet på lika villkor.

Det är tjänsteleverantören som ”äger” relation och avtal med slutkunden. Slutkunden skall förhoppningsvis kunna välja mellan olika tjänsteleverantörer men kommer efter beslutat val att tvingas binda sig till en leverantör under en viss tidsperiod.

Generellt sett är inlåsningarna genom bindningstider kortare i öppna nät än i slutna. Dessutom är priserna lägre för slutkunderna i öppna nät, i genomsnitt 40 % enligt en undersökning gjord av Svenska Stadsnätetsföreningen hösten 2006.

3.3 Regionnät och samarbete

3.3.1 Övriga kommuner i Östergötland

För närvarande prövas möjligheter och förutsättningar att skapa ett gemensamt regionalt nätbolag i Östergötland. Se punkt 2.2

4 Principer för utbyggnad och nyttjande av kommande nät.

IT-infrastrukturen i kommunens skall vara öppen och leverantörsoberoende och klara av kommunikation för framtidens slutkundstjänster till kommunens innevånare, företag och offentliga myndigheter.

4.1 Ansvar och roller

Söderköpings kommun ansvarar inte själv för att bygga IT-infrastruktur. Det ansvarar bredbandsaktörerna på marknaden för. Däremot ska kommunen vara aktiv och i största möjliga mån bistå med bl a kartmaterial och samförläggning vid planering och utbyggnad av bredbandsnät.

4.2 . Prisstruktur

Priserna för de tjänster som erbjuds i nätet skall vara i paritet med priserna på andra fungerande marknader i Sverige som har liknande geografiska och befolkningsmässiga förutsättningar.